

ActieAgenda voor de Technologische Industrie in Zuid-Holland

Na de succesvolle ROEM voor de Technologische Industrie in Zuid-Holland weten we wat ons de komende maanden te doen staat: het uitwerken van de ActieAgenda. Daarnaast kan iedereen nu al beginnen om de doelen te realiseren, ook u! We zetten enkele mogelijkheden op een rij.

Aan de Slag

De Technologische Industrie in Zuid-Holland kan flink groeien en daarmee het verdienvermogen van de provincie en dus Nederland significant vergroten. Doel is om toekomstbestendige groei te realiseren. Digitaal, met schone energie, circulair en inclusief. Groei in arbeidsproductiviteit (toegevoegde waarde per FTE) en in productportfolio en daarmee in omzet en banen. Grotere bedrijven, meer werk. En dat met producten die de wereld gezonder, veiliger en mooier maken.

Actielijn 1: Nieuwe waardesystemen en waardeketens

Hoe we nieuwe waardesystemen kunnen aanjagen en welke dat worden, is het onderwerp van de werkgroep Actielijn 1. Veel bedrijven maken nu al hun *huidige* waardeketens robuuster en flexibeler. Alternatieve leveranciers blijken ook vaak in Europa beschikbaar te zijn. Kortere waardeketens zijn ook eenvoudiger circulair te maken, geen luxe gezien de wetgeving [rondom uitgebreide producentenverantwoordelijkheid](#).

3D-printen is inmiddels een volwaardig productiemethode met grote flexibiliteit in vormgeving en materiaal-eigenschappen. In Zuid-Holland barst het van de bedrijven en fieldlabs die 3D-printen. Op kleine schaal metaalprinten kan bijvoorbeeld bij [FMI Medisch](#), Schiedam en bij [Budi](#), Ooltgensplaat. 3D-robot-printen op grotere schaal kan met [metalen](#) (fieldlab [RAMLAB](#), Rotterdam) en kunststof/ composieten ([CEAD](#) en fieldlab [SAMJXL](#), Delft).

's Werelds grootste 3D-kunststofprinter, CEAD, Delft

Actielijn 2: Digital Supply System

We gaan een *Digital Supply System* opzetten. Via een community based platform ontsluiten we regionale productiecapaciteit en zorgen zo dat er efficiënter wordt geproduceerd en waardeketens flexibeler en robuuster worden. Wij zetten dat platform zo op dat iedereen daaraan kan verdienen. In de Digital Factory for Composites, Den Haag worden eerste stappen genomen [om data uit een machine te halen](#) en veilig en in eigen beheer te delen met klanten en toeleveranciers. Daar is ruimte voor meer partners.

Cyber security, of liever nog cyberweerbaarheid, is een essentiële randvoorwaarde voor digitale samenwerking, ook in de maakindustrie. Zuid-Hollandse maakbedrijven die daar meer aan willen doen en kennis daarover willen delen met hun *peers*, kunnen zich melden bij InnovationQuarter.

Actielijn 3: Human Capital

Dat meer talent nodig is in de Technologische Industrie en dat de mensen die er al werken nieuwe vaardigheden nodig hebben, dat is geen nieuws. Er zijn al veel initiatieven op dit gebied, helaas vaak versnipperd en van beperkte schaalgrootte. Het is een *no-brainer* om eerst maar eens de bestaande initiatieven te versterken, vooral diegene die een grote ambitie aan daadkracht koppelen. Neem bijvoorbeeld het e-learning platform [oZone](#). Dat bevat steeds meer modules op mbo en hbo-niveau voor tal van technische beroepen. Personeel en bedrijven kunnen daar direct en tegen geringe kosten gebruik van maken om vanuit de eigen huiskamer de basis te leren van nieuwe productiemethoden.

Dit is een heel goede manier om cursisten te interesseren voor betaalde vervolgopleiding in *skillslabs* – want uiteindelijk leer je het vak niet achter een laptop. Van die *skillslabs*, waar cursisten in de praktijk aan de slag gaan met moderne, relevante apparatuur, zijn er nog niet genoeg. De Metaalunie coördineert binnen SMITZH de ontwikkeling van *skillslabs*.

In een skillslab (hier: Duurzaamheidsfabriek, Dordrecht) leer je in de praktijk moderne vaardigheden

Actielijn 4: Netwerken, hotspots, branding

Om nieuwe waardesystemen en een *digital supply system* te kunnen ontwikkelen, moeten we elkaar beter leren kennen en vertrouwen. De bestaande netwerkorganisatie [Holland Instrumentation](#) (HI) zal zich meer gaan profileren. Mocht uw organisatie nog geen deelnemer zijn bij HI, dan is dit het moment om [daar verandering in aan te brengen](#). Hoe meer partijen zich aansluiten bij HI, hoe zichtbaarder het netwerk is! Daarnaast kan ieder van ons werken aan de branding en zichtbaarheid van de Technologische Industrie in Zuid-Holland. Vertel ons verhaal: meer technologische bedrijven samengepakt met kennisinstellingen dan waar dan ook. De bedrijven hebben sterke en internationale marketingangen in een breed scala van sectoren. En ze zijn in staat om oplossingen te ontwikkelen en op de markt te brengen voor tal van maatschappelijke problemen om zo een impuls te geven aan het verdienvermogen van Nederland.

Vervolg

Tijdens de ROEM is vastgesteld dat de ActieAgenda uit deze vier actielijnen gaat bestaan. Deze actielijnen worden nu verder uitgewerkt. Al een kleine 30 vertegenwoordigers vanuit het hele ecosysteem hebben zich daarvoor aangemeld.

Wilt u meehelpen een van deze actielijnen uit te werken? Laat het ons weten door middel van een e-mail aan anton.duisterwinkel@innovationquarter.nl.

Taskforce Technologische Industrie

Martin van Gogh, vicevoorzitter EBZ, CEO Batenburg
André Boer, voorzitter HI, CEO Krohne
Maarten Schippers, bestuurslid HI, CEO Airbus DS
Jan van der Wel, CEO Technolution
Arnaud de Jong, Directeur Industrie, TNO

Projectteam ActieAgenda

Anton Duisterwinkel, PL, InnovationQuarter
Linco Nieuwenhuizen, secretaris EBZ
Onno Ponfoort, hoofdonderzoeker Berenschot
Jan Jacob Vogelaar, InnovationQuarter
Peter van Arkel, Luddo Oh, Berenschot

Drie parels van de Zuid-Hollandse Technologische Industrie

[GKN Fokker](#), Papendrecht ontwerpt en bouwt grote onderdelen zoals staartvleugels van een groot aantal verschillende vliegtuigtypen voor diverse eindklanten.

[Technolution](#), Gouda, ontwikkelt geavanceerde innovaties op basis van elektronica, programmeerbare logica of (embedded) software. Maatwerk voor de meest complexe toepassingen.

[Boers en Co](#), Schiedam, is een sterk geautomatiseerde toeleverancier in de fijnmechanica, mechatronica en in plaatwerk

